

Štampa ob 4 zjutraj.
 Štano odelstvo... 120 K
 mesečno... 15
 za časod. ozemlje... 300
 za inozemstvo... 40

Oglaš za vsak mm višine
 stolpe (58 mm)... 3 K
 mali oglaš do 20 mm
 stolpe (58 mm)... 1.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
 Miklošičeva cesta št. 15
 Telefon št. 73
Upravništvo:
 Sodna ulica št. 6.
 Telefon št. 38.
 Rašum kr. pošt. šek. urad št. 11842

„Mera žrtev je polna“.

IZMENJAVA RAPALLSKIH RATIFIKACIJ. KRASEN RODOLJUBEN POZIV NEODREŠENEMU NARODU.

RIM, 3. jan. (Izv.) Včeraj se je izvršila v Consulti izmena ratifikacijskih dokumentov rapalske pogodbe. Italijansko vladno je zastopal minister za zunanje zadeve conte Sforza, a kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev odpravnik poslov in pomočnik minister Antonijevič.

Trst, 3. februarja.

Povodom izmenjave ratifikacijskih dokumentov o rapalski pogodbi objavljamo politično društvo „Edinost“ sledeči poziv rojakom v neodrešeni domovini:

JUGOSLOVENI PODVRŽENI ITALIJI! — BRATJE IN SESTRE!

Z aneksijo je to ozemlje postalo del italijanske kraljevine in vi ste postali italijanski državljani. Ko je tako prehod od stare vladavine k novi dovršen, Vam pravimo predvsem: Sebi ostanite zvesti!

Od Avstrije se je bilo pač lahko ločiti: tuja Vam je bila; če je kdaj le komaj zadostila, že če je le priznala Vašim najskromnejšim potrebam, je bilo dobrote dovolj; če niso dajali narodni nasprotniki, v tem enako složni kakor nepomirljivi. Ne hrepenenje po preteklosti, le primerjanje s sedanostjo bi utegnlo oživljati spomin na Avstrijo, da bi le nova vladavina — to bojazen je potrdila žalostna okupacijska doba — ne prekašala stare v slabem, ne zastajala za njo v dobrem! Drugače naj je le zatonil ta spomin!

Ali Avstrija ni bila vsa naša preteklost. V Vaši preteklosti je bilo tudi nekaj večjega in boljšega, nekaj kar ni bilo tuje, nego Vaše, čisto Vaše, od česar se ne smete ločiti, če naj se ne izneverite svojemu lastnemu činstvu. Vse v drugo smer, od Avstrije proč, so Vaši predniki in ste vi, rod za rodom, obračali poglede, odkar se je prebudila narodna zavest in je zaželel ideal svobode in edinstva. V tej luči je vse drugo bilo le časnega pomena, koristno ali škodljivo po razmerih, le pripomoček ali ovira na poti k cilju.

In ko je izbruhnila evropska vojna, so pač mogli poedini dvomiti, narod ni dvomil. Ko so kakor spomladanska spala prihajali v deželo glasovi in objube o zaščiti malih narodov, o odrešenju tlačanih, o preostavi držav in preureditvi mej na podlagi narodnosti in samoodločbe, je narod vzdignil glas in se osrčil, sredi trpljenja in gorja: Tista, ki je edina mogla biti njegova prava domovina, kako razločno, kako blizu nam je stopila pred oči! Poln upov in zaupanja je iztegnil roke bratom in odtešenikom naproti.

Pa je prišla, bratje in sestre, po letnih sanjah kruta resničnost; prej okupacija, potem rapalska pogodba, sedaj — aneksija.

Na narodno načelo se sklicujete? Saj so Vam res radi Vaše narodnosti požigali Narodne doma, Vas podili iz javnih služb, Vam jemali obrtne pravice, Vam zapirali sole, Vam zatirali jezik in Vas pošiljali iz rodne dežele iskati zavetja v Jugoslavijo. Povprašujete po pravici do samoodločbe? Saj ste imeli res priliko, plebiscitarno, v fiscihih izpričati svojo narodno zvestobo v prognavstvu, in internacijah in ječah!

Ne, od te preteklosti starih idealov se ne ločite, novega razočaranja in trpljenja ne zabite! Ideali in upi so se pregloboko ukoreninili, razočaranje in trpljenje sta Vas pregloboko ranili. Korenine bodo naprej pogonjale, ranc naprej krvavele: glas protesta v Vaših srcih ne utihne nikdar. Naj Vam mari to brani, ali le zameri tista Italija, ki se je pred komaj 60 leti rodila iz iste ga ideala svobode in edinstva, na podlagi istega narodnega načela in istopravico do samoodločbe, potem plebiscitov, ki ni po njih takrat nič tako željno, tako obupno klical, kakor sedaj vi? Ne, te žrtve Vam ne morejo in ne smejo naložiti, zakaj mera Vaših žrtev je polna. Sedaj so drugi na vrsti, če ne za žrtvovanje, vsaj za to, da lajšajo Vašo žrtv.

Zvesti svojemu narodu, a pokorni državnim zakonom, boste, bratje in sestre, zahtevali od Italije spoštovanje, zaščito, gojitev svoje narodnosti! Boste terjali, da nehajo preganjati Vaš jezik v šoli in cerkvi, uradih in v javnem življenju, pačiti in brisati osebam in krajam izvorna imena, ki so posvečena po dami tradiciji, zatirati Vašo narodno trobojnico in Vaše šere in navade; boste vztrajali pri tem, da se Vam da svoboda narodnega, političnega, kulturnega in gospodarskega razvoja in da na mesto lepih besed in praznih objub naposled stopi odkrito, pošteno ravnanje z našim trpinčenim ljudstvom.

Bratje in sestre! Priznavajoč, da Vas je na stotisoče, so priklopili to ozemlje k taji državi in so pomaknili njene meje do Triglava in Snežnika, češ, da ste vi na tej zemlji tuji in da se država mora zavarovati pred sosedom, grozečim onstran Alp. Proti tej zmoti ali pretezi, kakorkoli se imenuje, govori zgodovinska resnica in se oglašajo tista narodova vest. Pred najmanj več kakor trinajstimi stoletji, ko se je bila rimska okupacija že davno umaknila, so se Vaši predniki naselili po tem ozemlju med Alpami in morjem, od takrat ga držali in obdelavali v nepretrgani vrsti nešteti rodov, segajoč do dandanašnjega dne, a nikdar niso Vaši predniki in niste vi ogrozili tuje narodnosti, sami siljeni v obrambo proti prodirajočim močnejšim sosedom. Predstraža barbarov, kakor Vas od gotove strani nazivajo, boste pač morali skazovati svoje barbarstvo in osvojevalne nagone s tem, da se boste na svojem zvesto in vztrajno bojevali proti nasilnim raznarodovalcem in potuhnjenim asimilantom za svoje: za svoj jezik, za čistost svoje krvi, za poštenje svojega doma, za svojo jugoslovensko narodnost in kulturo.

V tem boju Vas bo krepila zavest, da po krvnem, jezikovnem, kulturnem edinstvu skupnosti najdražjih spominov ostanete eno z brati in sestrami onkrat državnih mej.

V tem boju naj Vas vodi geslo: „V edinstvi je moč!“ Združite vse sile v složni in disciplinirani organizaciji, brez strankarstva, brez razlike stanu in poklica, delajte premišljeno, vztrajno, požrtvovalno za našo stvar, za popolno samoupravo našega ozemlja, za socialno povzdigo, za gospodarski in kulturni napredek našega ljudstva.

Bratje in sestre! Zvesti sebi, zvesti narodnim idealom, vdani ožji domovini, pokorni zakonom, nastopite težko pot. Ne klonite! Ne vdaite se! Kvišku srca! Na delo!

V Trstu, januarja 1921.

RIM, 3. jan. (Izv.) Istočasno z izmenom ratifikacijskih dokumentov, je italijanska vlada imenovala svoje delegate v komisije, ki se imajo sestati v smislu rapalske pogodbe.

RAZMEJITVENA KOMISIJA.

V razmejitveno komisijo (član. 5) so imenovani, in sicer za meje v Julijski Benečiji kot predsednik senator Salata, kot člana general Bacchelli in polkovnik Garibaldi; v dalmatinsko razmejitveno komisijo je imenovan kot predsednik senator Salata, kot člana general Barbarich in dr. Natalie Kreklich; v komisijo za določitev mej samostojne reške države kot predsednik inž. Quartieri, kot člana comm Bullini in polkovnik Carletti. Te tri komisije bodo ostale v stalni medsebojni zvezi; razmejitvena komisija za Dalmacijo bo pripravila razen razmejitvenega dela tudi ves potreben material za konvencijo po členu 2. rapalske pogodbe. (V tem členu se govori o ureditvi odnošajev med kraji, ki pripadajo v Dalmaciji Italiji z ostalo Dalmacijo, dalje o pravični razdelitvi pokrajinskih in občinskih posestev ter arhivov.)

KOMISIJA ZA GOSPODARSKO KONVENCIJO.

V komisijo, ki se ima sestati po členu 6. rapalske pogodbe, in ima

nalogo vzpostaviti najpristranejšo gospodarske in finančne odnošaje med Italijo in Jugoslavijo, so od italijanske strani imenovani: comm. Luccioli, generalni ravnatelj davčne direkcije, dr. Albert Moscheni, generalni ravnatelj glavnih javnih skladišč v tržaški prosti luki; inž. Quartieri, senator Salata, poslanec conte Tostidi Valminuta. Generalna zveza italijanske industrije in zveza italijanskih poljedelcev pošljeti po enega svojega predstavnika v tehnični svet te komisije, ki bo imela za generalnega tajnika cav. Mariani, trgovinskega atašeya italijanskega poslanstva v Beogradu in kot drugega tajnika cav. Scarpio.

UREDITEV KULTURNIH ODNOŠAJEV.

V komisijo za ureditev kulturnih odnošajev med obema državama, je italijanska vlada imenovala kot predsednika senatorja Ruffinia, kot člana sen. Salata in prof. Giovanni Gentile.

POSEBEN MINISTRSKI ODDELEK ZA IZVRŠITEV POGODBE.

Vse komisije bodo v stalni zvezi s posebnim v ta namen ustanovljenim oddelkom ministrstva za zunanje zadeve; za šefa tega oddelka je imenovan generalni tajnik ministrstva za zunanje zadeve cav. Contarini.

Novi višji šolski svet.

Beograd, 3. febr. (Izv.) Minister prosvete je na podlagi nove uredbe o organizaciji šolske uprave v Sloveniji razpusil dosedanjega višji šolski svet ter je razrešil dosedanjega predsednika prof. Vadnjala od te funkcije. Obenem mu je izrekel za njegovo delovanje v višji šolski upravi svoje priznanje. Za novega predsednika v šolskem svetu je imenovan ravnatelj dr. Stanko Bevk. Vodja poverjenstva za uk in bogočastje je dobil telegrafičen naloga, da nemudoma izvrši priprave za sestavo novega višjega šolskega sveta.

Delo v ustavnem odboru.

Beograd, 3. febr. (Izv.) Jutri ob pol 10. uri se vrši seja tustavnega odbora, na kateri se prične načelna ustavna debata. Minister za konstitucijo bo v obširnem ekspozeju podal v imenu vlade motivacijo k vladnemu predlogu. Seji bodo prisostvovali tudi drugi člani vlade.

Demokratski klub je nocoj razpravljajal o nekaterih spreminjalnih predlogih k ustavnemu načrtu. Mnogo se je razpravljalo o volilnem redu za bodoči redni parlament, da li naj ostane sedanji proporcni sistem ali naj se uvedejo volitve po okrajih. Klub se je izrekel za zaščito manjšin, vendar se ne smejo manjšine tako favorizirati, da bi se preveč cepil parlament.

Tudi drugi klubi imajo posvetovanja.

Sklepi zajedničarjev, ki so se izjavili za federalistično ustavo, so spravi njihove zaveznike klerikalce v zadrego. Klerikalci so dosedaj neprestano trdi, da so proti federalizmu. Skupnost za muslimani je tudi onemogočena.

BEograd, 3. febr. (Izv.) Demokratski klub je glasom „Pravde“ z vsemi proti dvema glasovoma izrekel za jednodomni parlamentarni sistem. Sodeč po razpoloženju, se bodo na isto stališče postavili tudi radikalci.

BEograd, 3. febr. (Izv.) Pogajanja z zemljoradniki so odgojena za par dni, dokler zemljoradniki ne predložijo svojih zahtev glede ustave.

BEograd, 3. febr. (Izv.) Pašić je okrevaj ter zopet redno opravlja svoje posle.

Gospodarski parlament.

Beograd, 3. febr. (Izv.) Danes ob 10. uri dopoldne je bilo otvorjeno v dvorani razredne loterije zborovanje privrednega sveta. Dvorana je žalobno mnogo premajhna za tako veliko število odposlancev vseh gospodarskih podjetij in institucij iz vse države. NAGOVOR MINISTRA TRGOVINE

Zborovanje je otvoril minister za trgovino in industrijo dr. Kukovec, ki je uvodoma naglašal, da je sklical privredni svet, da zasliši mnenja strokovnjakov o vprašanju saobračaja, carinskega postopka in trgovinskih pogodb. Generalna debata naj poda vladi čim največ inicijativnih misli. Izraža trdno nado, da bo zasedanje privrednega sveta podalo pregledno sliko o sedanjem gospodarskem položaju in načrte za uspešnejši razvoj in procvitanje naše trgovine in industrije. Naglašal, da to ni nikako politično zborovanje, ampak le praktičen sestanek strokovnjakov, katerih naloga je, da opozore merodajne kroge na vse sedanje nedostatke, na katerih trpe privredni krogi, in kateri bi se morali in se dali odpraviti. Izraža svoje izredno zadovoljstvo, da so se zborovanja v velikem številu udeležili tudi odposlanci iz oddaljenejših krajev naše domovine. Ministrov govor je bil sprejet z živim odobravanjem.

Nato je pomočnik ministra saobračaja, Sava Jelič, poročal o stanju naših prometnih razmer in naglašal, da velike tehnične težave močno ovirajo uspešno izboljšanje prometa. V posameznih pokrajinah je do 60 odstotkov najspodobnejših uradnikov zapustilo želez. službo in smo si morali pomagati z mlajšimi, malo izsolanimi silami, vozni park je silno slab, proge pokvarjene. Ke. predpogoj za izvršitev elementarnih zahtev vseh privrednih krogov glede prometa pa je potreben denar, in sicer ogromne vsote, dočim more država s sedanjimi sredstvi odpraviti le nekatere nedostatke.

Nato so govorili Bauer za Savez industrijalcev v Zagrebu, inž. Šuklje za Zvezo industrijalcev v Sloveniji in pa dr. Bugarskič, Cera in Piletič, ki so krivdno na neurejeni. prometu zvrčali na upravo in organizacijo železnice. Naglašali so, da je prometnemu zastoj kriva tudi slaba privredna politika ministrstev financ, saobračaja in trgovine. Inž. Šuklje je zahteval revizijo klasificiranja blaga in da se uvede dejni direktni tarifni z inozemstvom. Dalje je tudi predlagal, naj se ljubljanski inšpektorat avtonomizira. Dr

Hrvatska Zajednica za federalistično ustavo.

ZAGREB, 3. febr. Včeraj je bilo posvetovanje Hrvatske zajednice. O splošnem političnem položaju je poročal posl. Dr. Drinković. Po končan debati je bil sprejet nastopni sklep: „Svet zaupnikov Hrvatske zajednice sprejema na svojem zborovanju dne 2. februarja 1921. z odobrenjem na zunanje razloge, radi katerih so poslanci Hrvatske zajednice položili prisego, h kateri jih je prisilil poslovnik o sodelovanju v konstituiti. Toda svet Hrvatske zajednice zahteva, naj njeni poslanci zapuste konstitucijo, čim bi se končno prepričali, da se hoče dati naš državi ustava, ki ne bi zadovoljila upravičenih zahtev hrvatskega naroda (!), postavljenih z ozirom na njegove kakor tudi na interese vsega naroda države Srbov, Hrvatov in Slovencev.“ V nadaljnji razpravi je poročal dr. Polić o ustavnem načrtu, ki ga bo Narodni klub predložil ustavnemu odboru. Sprejeta resolucija se glasi: „Svet Hrvatske zajednice sprejme načrt ustave za ureditev države Srbov, Hrvatov in Slovencev (kakor ga je raztolmačil član stranke prof dr. Polić), ki temelji v načelih na federalističnem sestavu, na podlagi katerega bi se imela urediti naša država. Poslanci Narodnega kluba naj ta načrt predložijo ustavnemu odboru v celoti kot predlog ter naj načela, ki jih vsebuje, zastopajo pri razpravi posameznih de-

lov bodisi tega ali katerekoli drugega načrta, ki bi se morebiti sprejel kot podlaga podrobni razpravi.“

Bugarščič je soglašal z Jeličem in navajal vzroke, zakaj se zadržuje blago v carinskih skladiščih. Piletič je naglašal nujno potrebo, da se organizira v Crni gori za silo vsaj avtomobilski promet, dokler se ne upostavi zveza s Kotorjem in zaledjem. Generalni direktor carine, Kukič, je obljubil, da se bo carinsko postopanje uredilo, naglašal pa je, da zastanku prometa ni krivo carinsko postopanje, nego da ravno sedanje prometne prilike ovirajo redno carinsko postopanje. Nato je minister dr. Kukovec izjavil, da je nemogoče zahtevati, da bi se železnice vzdrževale s svojimi stroški, to se danes v nobeni državi ne godi. Bosković iz Splita se je pritoževal nad prometnimi razmerami v Dalmaciji, ki je popolnoma odrezana od ostalih dežel, v imenu zagrebških trgovcev je Evgenij Demetrovič zahteval, da se ukinejo vse carine za inozemstvo. Opozarjal je na veliko odvisnost prometa od trboveljskih premostov in priporočal, naj se misli na uvoz premoega iz Reke in na poravo in izboljšanje bosanskih premostovnikov, za Savez gostilničarjev v Zagrebu se je Srečko Pavlekovič pritoževal nad neurejenimi prometnimi razmerami.

Nato je Sava Jelič odgovarjal na razne pritožbe in branil prometno upravo. Zborovanje se nadaljuje ob popoldne.

Beograd, 3. februarja. (Izv.) Na popoldanski seji je referiral načelnik ministrstva trgovine Savič o reformi izvozne in uvozne carinske tarife po predlogu, ki ga je izdelalo trgovinsko ministrstvo, ki naj olajša izvoz in zaščiti našo industrijo. Gen. direktor Kukič je v imenu carinske uprave pristal na to, da se izvozne carine, posebno glede agrarnih produktov, polfabrikatov in fabrikatov čim najbolj znižajo. Izguba, ki jo vsled tega utrpijo državne finance, naj se pokrije iz povečanih zaščitnih uvoznih carin. V debati se je zavzel ravnatelj Gospodarske zveze J. Jovan s stališča konsumentov za svoboden in neomejen izvoz žita, glede živine pa proti osvoboditvi in proti odvezi od carine.

Jutri se vrši podrobna debata o posameznih carinskih postavkah.

Istočasno se vrši jutri v Zanatlijski komori konferenca obrtnikov, na kateri referirata insp. Matjašič o bolniškem in starostnem zavarovanju obrtnikov in insp. Štibler o obrtniškem kreditnem zavodu.

Dosedanji potek posvetovanj jugoslovenskih gospodarskih delegatov je jako zadovoljiv.

Francoski ultimāt Turčiji.

PARIZ, 3. febr. „Matin“ javlja iz Carigrada: Admiral Dumesnil, poveljnik francoskih čet v Carigradu, je stavil vladi Kemal paše ultimatum, v katerem zahteva, da se takoj izpušče francoski vojaki, ki so bili ujeti v Cunguldaku. Zagrozil je, da bo mesto bombardiral, ako se njegovi zahtevi ne ustreže.

Razna poročila.

Beograd, 3. febr. (Izv.) Ker je minister pravde in konstituante Trifković preobložen z delom za ustavotvorno skupščino, je zahteval da se ministrstvo pravde izroči novemu ministru. Za ministra pravde bo imenovan preds. Državnega sveta Marko Gjurčić, radikalec. Enega od nezasedenih šest resortov prevzamejo še demokrati.

Rim, 3. febr. (Izv.) Šef italijanskega generalnega štaba general Badoglio je razrešen svoje funkcije. Za njegovega naslednika je imenovan gen. Baccari. General Badoglio se je kompromitiral pri Kobaridu in preiskovalna komisija je sedaj dognala njegovo krivdo.

General Franchet d'Esperey našemu oficir. naraščaju.

Po svoji, izrecno izraženi želji, je obiskal francoski general Franchet d'Esperey tudi našo vojni akademijo, da vidi gojence — naše bodoče oficirje. Generala je sprejela na dvorišču častna četa gojencev. General je sprejel predpisani vojaški raport in se takoj začel razgovarjati z gojenci, povpraševal jih je, odkod so in bil vidno vzradočen, ko je videl tu mladence iz Ljubljane, Maribora, Zagreba, Beograda, Cetinja, Djakoviče, Novega Sada, Sarajeva, Splita in Dubrovnika. Potem je general odšel v posamezne učilnice, kjer so se vršila predavanja, stopil je na kateder, govoril o predmetu in vzpodbujal gojence k delu. V pavzi je zbral akademike okoli sebe in jim rekel:

«Včeraj sem vas občudoval, ko ste defilirali pred menoj. Cestitam vam. Bodite ponosni, da pripadate naročju, ki je pokazal toliko sijajnih vrlin. Storitve vse, da dovršite ujedinjenje vaših plemen v en narod, v eno po-

nosno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Oficirski zbor mora voditi tudi v miru nacionalno borbo, v ti borbi mora biti oficir vzgled vsem ostalim! V času vojne dajejo častniki vzgled hrabrosti in vzdržljivosti; vi Srbi, Hrvati in Slovenci ste pokazali sijajne in nepozabljive primere. Jaz vam kličem: pripravljajte se, v miru se pripravljajte na boj! Po končani vojni prebivalstvo ne misli več na zlo vojne, a vi oficirji mislite vedno na to, opominjate prebivalstvo, da lahko nastopijo zopet težki dnevi. Vi dajte vzgled požrtvovanja!»

General je obiskal tudi generalštabni kurz, kjer se je razgovarjal z oficirji iz generalnega štaba.

Po službenem obisku so gojenci priredili generalu mal koncert, sviral je tamburaški zbor, gojenci so zapeli par naših pesmi in ko je general odhajal iz akademije, orili so burni klici v pozdrav zmagovalcu s solunske fronte.

Prosveta.

Umetniško moskovsko gledališče.

Clani umetniškega gledališča, ki so pravkar končali svojo skoro dvomesečno gostovanje v Zagrebu, pridejo jutri v Ljubljano. To pot bomo imeli priliko, videti vso slavno gledališko družbo na našem odru. Vspored predstav je ta-le:

V soboto, 5. februarja: Čehov: Črešnjev vrt;

v nedeljo, 6. februarja: Dostojevski: Bratje Karamazovi, I. del;

v ponedeljek, 7. februarja: Dostojevski: Bratje Karamazovi, II. del;

v sredo, 9. februarja: Knut Ham-sun: Pred vratmi slave;

v četrtek, 10. februarja: Berger: Potop;

v petek, 11. februarja: Čehov: Tri sestre.

Zanimivo je, da bomo ravno v Ljubljani videli premiero drame „Potop“, katero hudozestveniki že ves čas svojega bivanja v Zagrebu študirajo. Generalno skušnjo bodo imeli pri nas v torek dne 8. februarja zvečer.

Vse predstave se bodo vršile v opernem gledališču, dramsko bo ostalo za prto.

Vstopnice se dobe v opernem gledališču pri dnevi in večerni blagajni in se naroče lahko telefonično: operno gledališče.

— Zbirka vojaških zakonov. Priredil dr. Ig. Rutar. V Ljubljani 1921., str. 108. Založila tiskovna Zadruga. Broš. 36 K, po pošti 1-60 K več.

Vojaški zakoni naše kraljevine so izšli v slovenskem prevodu. Njih zbirka obsega najvažnejše vojaške predpise, predvsem zakon o ustroju vojske, čegar vsebina so določila o vojaški službeni dolžnosti. Pri pripravah za rekrutovanje, za sestavo rekrutnih spiskov, za prošnje o vojaških oprostih in drugo, bo ta zbirka neobhodno potreben pripomoček za vse urade, posebno pa za vsa županstva in župne urade. Poleg tega so sprejeti v zbirko zakoni o vojaški administraciji, o vojaških dobavah in nabavah, o ženitvi vojakov in določila o invalidskih pokojninah, ki veljajo v Sloveniji. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

— „Jadranka“. Pred kratkim je izšla v Trstu druga številka „Jadranka“ s sled. vsebino: Ribnikarjeva: „Vz-gajmo gospodinjice“, M. Gregoričeva: „Mandlje cvetejo“, Aleksa Santič: „Mi znamo sudbu“, M. Stepančičeva: „Vzgojitelj“, Gracijanova: „Koralčki“, M. Stepančičeva: „Ne kvarimo jezika“, Kraševka: „Tožba“, SS.: „Mož in ženstvo“, Vzgojiteljica: „O dobri vzgoji“, Drobline.

— Henri Barbusse — komunist. Po francoskih poročilih je Henri Barbusse, autor znamenitega vojnega romana „Ogenj“ pristopil h komunistom.

branjijo rumunske utrbe za časa ob-leganja, stanovali v utrdbah, ali pa da bodo vsaj s svojimi oddelki v telefonski zvezi. Grška pa zagotavlja, da njeni vojniki ne bodo pobegnili iz borbe, ako to ne ukažejo poveljniki itd. itd. „Obzor“ objavlja to pogodbo popolnoma resni brez komentarja. Ves Zagreb se smeje, kisle obraze delajo le pri „Obzoru“ in pa oni listi, ki so slepo ponatisnili vest o izmuzni novi zvezi.

* Konfiskacija. Zadnja številka celjskega nemškega lista „Cillier Zeitung“ je bila zaplenjena. Konfisciran je ves uvodnik ter več notic. „C. Z.“ je v zadnjem času vedno strupeneje pisala proti našemu narodu in naši državi ter je zlasti porabila vsako priliko, da smeši razne pojave našega državnega življenja.

* Obsojeni župnik-obrekovaler. Znani politikujoči župnik, dr. Janičič iz St. Petra v Savinjski dolini, je pred kratkim v zvezi z občinskim gentom Jernejem Novakom, sosvetnikom Povšetom in načelnikom krajnega šolskega sveta, Barfantom, napravil proti nadučitelju Robertu Senici na poverjeništvu za socialno politiko ovadbo, v kateri ga je dolžil raznih nečastnih dejanj. Nadučitelj Senica je seveda takoj vložil ovadbo proti obrekovalcem, katere je dne 3. t. m. pred celjskim okrajnim sodiščem doletela zaslužena kazen. Župnik je bil obsojen na tisoč kron globe ali 10 dni zapora, ostali pa na 300 kron ali 5 dni zapora. Značilno pri vsej tej stvari je tudi dejstvo, da so ovaditelji zlorabili pečat občine, krajnega šolskega sveta in župnije.

* „VEČERNI LIST“, PEGAN IN „SLOVENEK“. Pišejo nam: Dr. Oblak je vložil proti „Večernemu listu“, Rezi Peganovi, Peganu in njegovemu koncipijentu predlog na kazensko preiskavo, ker je omenjeni list, ki je živel od same častikraje, priobčil neko potvornjeno poročilo o razpravi proti Rezi Pegan, ki je bila obsojena. Dr. Oblak je hotel doznati, kdo je to poročilo spravil v ta čedni list ter tožil vse osebe, ki pridejo pri tem v poštev. Vsa družba z urednikom vred je zlezla pod klop in nikdo ni hotel prevzeti odgovornosti za objavo poročila. Medtem je „Večerni list“ vzel — konec in vloga Peganovega zaščitnika je prevzel „Slovenec“, v katerem dični kandelaberski govornik in zagovornik Peganov Marka Natlačen na široko objavlja sklep sodišča, da je preiskava v tej zadevi ustavljena, ker je dr. Oblak proti tem „in-nakom“ opustil nadaljnje predloge. Slovenec računa s tem, da bodo na podlagi te objave ljudje mislili, da je znana Peganova afera s tem končano in Pegan rehabilitiran. Veselje pa je prezdognje. Zadeva Peganova je še v polnem teku in bo gotovo končala tako, kakor pričakujejo to vsi pošteni ljudje.

* Iz St. Petra v Savinjski dolini nam poročajo: Dne 1. t. m. se je podala deputacija 9 občanarjev k škofu v Maribor in z ozirom na neznosno politično gonjo župnika dr. Janičiča, zahtevala takojšnjo njegovo odstranitev, oziroma premeščenje. Predložila je škofu tudi spomenico 71 rodbin s podpisi vseh družinskih članov, ki izjavljajo, da bodo v slučaju, ako Janičič ne bo premeščen, takoj prestopili v pravoslavno vero.

* Izlet jugoslovenskih kmetov na praški veletrg. Poverjeništvu za kmetištvo nam poroča: Kmetijsko minist-

Politične beležke

+ Nova hrvatska vlada? «Jutranji list» javlja, da je poklican v Beograd sedanji vodja hrvatske pokrajinske vlade, dr. Bošnjak; njegov poklic v Beograd se razlaga, da bo popolnoma hrvatska vlada; kot banski kandidat se imenuje dr. Edo Lukinič, ministar n. r., kot podban ostane doktor Teodor Bošnjak, poverjeništvu za socialno skrb bi prevzel ravnatelj zagrebske okrožne blagajne, Ivan Ančelj.

+ Muslimanski komunik. Z ozirom na vesti, da se je Jugoslovanski muslimanski klub pridružil opozicijskemu bloku, ki ga organizirajo klerikalci in zajedničarji, je izdalo predsedstvo kluba komunik, da se muslimanski klub ni pridružil niti eni parlamentarni skupini in da bo vodil svojo politiko, ki odgovarja programu muslimanske organizacije.

+ Arditi v Skadru. Iz Skadra poročajo, da je dospelo v mesto devet oficirjev iz bivše d'Annunzijeve legije v Skader. Takoj po svojem prihodu so imeli daljše konference s znanim voditeljem kosovskih Kačakov, Hasan begom Prištincem.

+ Pomen Beneševoga potovanja. Kakor izvaja uvodnik v „Casu“, ki je v stiku s predsedn. Masarykom, je p. tovanje zunanega ministra Beneša nadaljni važni korak za konsolidacijo srednje Evrope. Predvsem se bo razpravljalo v Rimu o ogrskem in avstrijskem vprašanju, o restavraciji Habsburžanov in poizkusih za vzpostavitev predvojnih razmer v Evropi v političnem in gospodarskem oziru. Izjava Italije glede povratka Habsburžanov na Dunaj in v Budimpešto, je dala politiki male entente poseben pomen. Ta izjava je našla odmev tudi na Poljskem. Če se ventilira v Varšavi vprašanje pristopa k češkoslovaško-jugoslovaškemu bloku, da je to dokaz, da se pričenja tudi onstran Karpatov pojmovati razvoj srednjeevropskih dogodkov bolj realno. Poleg tega se bo govorilo v Rimu tudi o gospodarskih stikih. Ita-

lija je danes na gospodarskem polju ekspanzivna država na Balkanu in v Levanti, ki uspešno konvurir v nem ko trgovino. Italijanska trgovina je predvsem posredovalna trgovina in ni treba, da se vrine med češke producente in italijanske veletrgovce Dunaj kot posrednik. Trgovinska pogodba med Češkoslovaško in Italijo je velike važnosti. Tudi ta program bo rešil Beneš po mnenju „Casa“ v korist obeh držav. Iz Rima potuje dr. Beneš v Pariz.

+ Konferenca babsburških agentov v Luganu. Iz Lugana javljajo, da se bodo sestali tam monarhisti iz bivše Avstro-Ogrske. Pričakujejo se važni zaključki. Delovanje monarhistov je postalo zadnje čase zelo intenzivno. Sestanku bo prisostvoval tudi grof Berchtold.

+ Avstrijska agitacija v Ameriki. Znani avstrijski ortoped, vseučiliščni profesor Adolf Lorenz, ki je znan v Ameriki, kjer je že predaval na Columbia univerzi, odpotuje v Ameriko. Njegovo potovanje je v zvezi z obupnim stanjem avstrijske republike in je tučenjakova naloga, da vzbudi v Ameriki interes za Avstrijo in organizira pomožno akcijo. To dokazuje tudi dejstvo, da spremlja Lorenza na potu v Ameriko več odličnih finančnih strokovenjakov.

+ O predzgodovini sklepov pariške konference poročajo nemški listi, da je Francija želela, naj bi se konferenca omejila na določitev 5 ali 3letnih datjav, ostale letne datjave pa naj bi se kesneje določile. Odbor za reparacijo naj bi bil od 1. maja ugotovil vso škodo in določil skupno višino obveznosti Nemčije. Pri tem bi se nedvomno pokazalo, da more Nemčija tudi v slučaju najugodnejšega gospodarskega razvoja plačati le en del take vsote. Nadaljne letne rate naj bi se kesneje določile. Zmagalo pa je naziranje angleških državnikov.

+ Umrl je kardinal Ferrari v Milanu.

Strossmayer kot Jugoslovan.

(Iz III. poglavja monografije „Josip Juraj Strossmayer“ v knjigi „Aus dem südslawischen Risorgimento“ Hermana Wendla.)

Škofu samemu in njegovim poslušalcem so prišle solze, ko je 1882 pri blagoslovljenju svoje stolne cerkve govoril ginjane in ginljive besede o jedinstvu. „Jedinstvo, slova in ljubezen našega naroda so mi bili in so mi jedino in najvišje hrepenenje na zemlji. Vse moje mišljenje in stremljenje je vedno veljalo temu jedinstvu, slovi in ljubezni in mnogi so me radi tega napočno sodili in celo obsojali. Pripravljen sem dati tudi svoje življenje za to jedinstvo. Naše ljudstvo je revno in velike težave ga žulijo. Naš narod nima prijatelja. Vsi pa najdemo svojo pomoč, če prispemo do sloge in ljubezni, če dosežemo jedinstvo. Kadar se poslovljam s sveta, bo moja zadnja molitev za narodno jedinstvo. Če me Vsegamogočni spozna za vrednega, da stopim pred njegovo obličje, bom imel eno samo prošnjo. Če je naše ljudstvo revno, si more samo pomagati s pridnostjo in štedljivostjo. Če ga tepejo neme, so krive slabe letine, in vendar je še ostala nada, da pridejo boljše. Če nima prijateljev, si jih morada še pridobiti. Moja molitevored božjim ob-

ličjem pa se bo glasila: Vsegogočni večni bog, usmili se mojega dobrega naroda in ujedini ga!”

Narod, ki ga je tako blagoslovljal vladika Strossmayer, ni bil samo narod ožjih plemenskih rojakov in vrskih bratov na Hrvatskem, v Slavoniji, Dalmaciji in vojaški granici, marveč milijoni, ki so živeli razkropljeni in podjermljeni od Soče do Črnega morja. „Čudotvorno ime Jugoslovanstva“, kakor pravi Rač., je bilo geslo Strossmayerjevemu delovanju in v njegovem srcu se je glasila ilirska lira, kateri je nekoč govoril Gaj. Ze po oktroiranju ustave iz leta 1849. je v članku, poslanem z Dunaja zagrebškim Narodnim novinam, odkazal jugoslovanstvu nalogo, da se združi, izjednači in ujedini, in o Hrvatski je rekel: „Vsa naša mostalnost in neodvisnost nam bo pomagala malo ali nič, če ne postanemo eno samo politično telo.“ Če pozneje ni več hotel, ali ni več smel govoriti o državnem jedinstvu vsega jugoslovanstva, je na pomnoženem državnem zboru vendar naglašal historično-politično individualnost jugoslovanstva in je v duševnem in kulturnem jugoslovanškem jedinstvu videl poroštvo boljše bodočnosti hrvatskega, v ojačenju Hrvatov pa korak k preporodu vseh Jugoslovanov. Iz ilirske dobe je podceval spoznanje, da majhni hrvatski narod ne more razviti bogatega slovanstva, ki bi služilo narodnemu prebujanju, tem manj, če ostane narod omejen na sa-

mega sebe in če tiči za zamreženimi okni. Z žalostjo je gledal, kako se si novi jugoslovankega naroda dele na Srbohrvatsko le v pisavi različno, na slovensko in na bolgarsko literaturo, kako prosijo svoje sile zaman, ali vsaj brez znatnejšega uspeha, dvomil pa ni niti trenutek, da pride čas, ko se bo duh jugoslovankega naroda oznanjal v enem samem slovanstvu. Četudi brez uspeha, je pričel pospeševati ta razvoj savor 1. 1861., ki novega uradnega jezika ni nazval hrvatski, niti po Kukuljičevim predlogu srbohrvatskim, marveč jugoslovanški, in v službi istega cilja naj bi zagrebško vseučilišče tešilo ukazeljno mladino ne samo Hrvatske. Predvsem pa je bila akademija znanosti in umetnosti, ki jo je biskup kljub mnogim nasprotnikom krstil za jugoslovanstvo, namenjena po svojem štatutu, da goji in širi umetnost in znanost na slovenskem jugu pri Srbih, Hrvatih, Slovencih in Bolgarih in da podpira vsa stremjenja k literarnemu jedinstvu na slovenskem jugu. Poklic akademije je bil, da postane literarno središče vsega naroda od Soče do Donave, od Jadranskega do Črnega morja, in da postane glavno gibalno in duševno preporod vsega jugoslovanstva. V urah ponosa je sanjal vladika, da postane Hrvatska Jugoslavija, kar je Toskana bila Italijanom, in vedrega oka je gledal v bodočnost, ko naj bi Zagreb v bodočih desetletjih postal Firenca, akademija pa pravi ate-

neum, ognjišče in zavod vseh višjih duševnih in moralnih stremljenj in in ciljev jugoslovanstva. Zvon, s katerim je klical veliki vladika, je dopel široko po zemlji jugoslovanških rodov in navdušeni vsikali so mu odgovorili tudi izven zidov ožje domače hiše. Slovence je navdahnilo prepričanje, da je skupni slovanstveni jezik razvojna stopnja do obče svobode in Srbi so se klanjali možu, ki daja jugoslovanstvu ključ za vrata v bodočnost.

Duševno jedinstvo jugoslovanstva Strossmayerju ni izhajalo iz hladnega prevdarka. Topli občutek je bil v njegovi krvi v čustvovanju. Če je hotel ali spal, Slovence, Hrvate, Srbe in Bolgare je dejansko in resnično vedno smatral za rodove istega naroda, za liste istega drevesa. Neizbrisna temeljna pisava prirodne prava se je tu svetila izpod zgodovinsko-pravnega ometa in pred zaprašenim arhivom je živo življenje zahtevalo svoje pravo. Biskup je zavrgel brezdelno romantično občutkarstvo ter stopil k stvarim. Da stke vlakno z vlaknom. Hrvati se Slovencev, ponemčenih Kranjcev izza absolutizma Bachovih huzarjev, ki so nemilo gospodarili v zemlji, niso prijazno spominjali. Strossmayer pa je poznal ne-le buditelje, kakor Slomška in Bleiweis, marveč slovensko ljudstvo samo, če ne drugače, vsaj iz vsakletnih obiskov v Rogaski Slatini. S poverjenstvom ga je vezala ista kri, iste prirodne navade in skoraj isti jezik. Na-

rečje tega zapadnega brata, poleg Srba najrosrodnejšega njegovemu čustvovanju, je že na pojačanem državnem zboru vzel s takšnim povdarkom v svojo zaščito, da je vlada že 14 dni pozneje uvedla obvezni poduk slovensčine na celjski gimnaziji. Njegove nade pa so želele naglejše zblizanje in poznejšo spojitev slovenskega in hrvatskega knjižnega jezika, da se ustvari močnejši branik narodnosti, kajti z nevoljo je gledal, kako pljuska nemško valovje preko čisto slovenskih krajev. Proti nemstvu je podpiral društvo Radogoji. Veliki častni meščan mesta Ljubljane si je vsakega koraka slavenškega napredovanja obetal koristi za Hrvate, in obratno, vseučilišče je bilo vedno široko otvoreno slovenskim bratom in med prvimi šestnajstimi člani akademije je bil Bleiweis, ne samo radi videza ali za okrask.

O Slovencih je Strossmayer govoril: Bog in priroda sta nas ustvarila, da smo en narod in ista bodočnost nas čaka. O Srbih pa je rekel: Krivo dela, kdor loči kri od krvi. Bratje smo, skupni so nam jezik, usoda in bodočnost. O tem življenja polnem rodu je rad govoril kot o „onem delu našega naroda, ki se ponaša s srbskim imenom.“ Že kot dete je zapazil, da med srbsčino in hrvaščino ni razlike, takrat ko je videl Srbe prihajati na očetov dom in ko je poslušal njihove narodne pesni. Ko je pozneje pod svojo krivo palico štel

stvo namerava organizirati skupen izlet kmetovalcev cele kraljevine na veliki sejem v Pragi, ki se bo vršil od 28. februarja do 8. marca t. l. Vsi udeleženci izleta imajo vožnjo za polovično ceno na naših in čehoslovaških železnicah. Za potovanje je vsakemu potrebno najmanj 2400 K. Ker je za naš gospodarski napredek in za razširjenje obzorja posebnih posestnikov in podjetnikov praska razstava velike važnosti, priporoča poverjenstvo za kmetijstvo vsem zainteresiranim obisk sejma. Kdor se hoče udeležiti sejma, naj prijavi svojo udeležbo najkasneje do 12. t. m. ali državni vinarški in sadjarski šoli v Mariboru ali državni kmetijski šoli v St. Jurju ob juž. žel. ali državni kmetijski šoli v Novem mestu ali kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani. Pri naznanitvi udeležbe ima vsak udeleženec vplačati znesek 400 kron, ki je neobhodno potreben za kritje stroškov.

Mariborski drobiž. Nemci so v protest proti prepovedi »Bergfesta« otvorili nekako razstavo veselinih prostorov, ki jim je nesla baje 50 tisoč kron. — Mestni pogrebni zavod še vedno nima slovenskih uslužbencev. — Svakinji knjigovozca Slivca so neznanj tačvi ukradli celo balo. — Otvoritev grajske kleti je bila za Maribor prava posebnost. Klet je tudi v resnici moderna in za Maribor res nekaj posebnega. — Dne 4. t. m. otvoril g. Milan Skrbinšek privatno dramatično šolo.

Aprorizacija v zasedenem ozemlju. »Edinost« z dne 2. februarja t. l. priložuje naslednji dopis iz Idrije: Naša aprorizacija je slabša od dne do dne. Pred rapalsko pogodbo je šlo še za silo, sedaj se nam bo pa kmalu tako godilo, kot v notranji Italiji. Po dolgem času smo zopet dobili nekaj krušne moke, črne in plesjave, o beli moki pa že dolgo nismo ničesar slišali. Gorje mu, ki bolega na želodcu. Kruh jemo kot iz cementa.

Civilni komisariat v Idriji. Kakor se poroča »Edinosti«, se civilni komisariat (okrajno glavarstvo) premesti priložni mesec iz Logatca v Idrijo. Rudniško ravnateljstvo v Idriji je odpovedalo stanovanje vsem strankam, ki imajo v najemu erarični hotel »Pri črnem orlu« in sicer z rokom mesec dni. Idrijsko prebivalstvo je odločno proti temu, da se komisariat namesti v »Črni orlu«, ker ima rudnik na razpolago primernejših stavb za tak urad.

Znižanje števila uradnikov. Po navodilih interministerijalne komisije za znižanje števila uradnikov v državnih uradih, je stavil finančni ministar na razpoloženje nad 50 nepopolnopravnih uradnikov. Okrajna bolnišnica blagajna ljubljanska je kupila hišo, kjer se je nahajala Schmidtova restavracija v Ljubljani, Gradišče št. 2, za podlrgri milijon kron.

Poroka. Poročil se je dne 31. januarja v St. Janžu v Šmarškem kraju, gostilničar in posestnik Ivan Tojnkó z gospodično Marico Fermetoš iz Zibika.

Poročil se je glavni tajnik Jugoslovanske Matice v Ljubljani dr. Slavko Fornazarič z gdnico, Mimi Pertolovo iz Rojane pri Trstu. Bilo srečno!

Poroka. V Trstu se je poročil inženir Waldo Escher z gospodično Ano Glanzmann, hčerko veleindustrijalca Edmonda Glanzmanna v Tržiču.

Umrli je v Barkovljah Svetko Marfelane, star šele 35 let. Pokojnik je bil vnet in zaveden član narodnih društev. — Pri Sv. Mariji Magdaleni je umrl znani rodoljub in narodni bojevnik Josip Cerkevnik, prava kraška korenina. N. p. v. m.!

Mišičeva slika za narodno skupščino. Predsedstvo narodnega pred-

stavnštva je kupilo velik portret pokojnega vojvode Mišiča, ki ga je naslikal akademični slikar Mihajlo Milovanović. Kupnina portreta, ki je namenjen za narodno skupščino, znaša 12.000 dinarjev.

General Franchet d'Esperay v Skoplju. General Franchet d'Esperay je došel v Skoplje, kjer je bil svečano sprejet. Na to je odšel na Kosovo, kjer je dal v cerkev vzidati mramorno ploščo z napisom: »Francija Srbiji — 1914—1918.«

Predlog o znižanju carin je izdelan v ministrstvu trgovine. Tvoril bo predmet posvetovanj gospodarskega sveta in ministrskega ekon.-fin. komiteta.

Glavna skupščina sanitetnega sveta SHS. se vrši v Beogradu dne 11. februarja.

Pregledovanje prtljage na Simplon-ekspresu. V skladu zahteve ministrstva obramba je generalna direkcija carin obmejnim carinarnam v Ljubljani, Caribrodu in Subotici naročila, naj se odsej pregledovanje potniške prtljage Simplon-ekspresa vrši med vožnjo, a ne kakor doslej, ko se je vlak po dve uri zadrževal v postaji, kar je imelo za posledico dveurno zamudo.

Oblačilnica za invalide. Invalidski oddelek poverjenstva za socialno skrb razglasa, da so zaloge oblek za invalide izrpane ter se naj tozadevne prošnje za dobo tretih mesecev ne predlagajo. Delna pomoč je mogoča le še s čevlji in perilom, katerih je še nekaj v zalogi. Ukrenjeno je pa vse potrebno, da bodo v doglednem času sredstva na razpolago, da bo mogoče pomagati vsaj najpotrebnejšim. Pri tej priliki se še opozarja, da so sredstva za te vrste podpore tako omejena, da se prošnjam invalidov, ki so okoli 30% ali manj dela (poklica) nezmožni, ne more ustreči, ne da bi se občutno zapostavili invalidi-hiralci, ki so vsled svoje visoke invalidnosti in popolne delanecznosti v največji bedi in le od podpor odvisni. Apelira se v splošnem na vse prosilce, da se na prednavedeno ozirajo ter tozadevne prošnje predlagajo le v res nujnih in obzira vrednih slučajih.

NA DANAŠNJE PREDAVANJE O DAVKIH v šentjakovski dekliški šoli vabimo vsakogar, da ga poseti. Vstop prost, začetek ob pol 8. uri zvečer.

Mesečni sestanek ljubljanskega okrož. kluba društva dobrovoljcev se vrši dne 4. t. l. ob 20. uri v društvenih prostorih. Dnevni red: Volitev okrožnega odbora; razni predlogi.

LOV ZA STEKLIM PSOM. Pod tem naslovom smo večeraj poročali o velikem razburjenju, ki se je polastilo ljubljanskega prebivalstva, zlasti v Poljanskem predmestju, zaradi nevarnosti, ki bi mogla nastati vsled tega, ker je dozdnevno stekel pes ugriznil dve osebi ter napadel več drugih oseb in jim trgal obleko. Ženske, katero je pes močno ugriznil v roko in ki je baje odpotovala z južno železnico, se doslej ni moglo ugotoviti. Sumljivega psa, ki se nahaja pri konjaču, opazujejo poklicani javni organi. Pokazali so se — kakor doznavamo — razni sumljivi znaki, steklina pa se z gotovostjo doslej ni mogla konstatirati. Mestni magistrat bo tekom jutrišnjega dneva razglasil potrebne ukrepe in svrhu varovanja. Po Ljubljani se širi govorica, da je sumljivi pes ogrizel veliko število oseb in da se jih nekoliko že nahaja v bolnici. Po avtentični informaciji so te vesti neutemeljene.

Boljševiški svatje. Dne 2. t. m. se je obhajala pri Božičevih v Košnici pri Celju svatvena gostija. Proti noči je prišlo 23 rudarjev iz Zabukovice, ki so zahtevali jedi in pijače. Ko

so to dobili, so zahtevali še denar in pričeli razgrajati, na kar so morali poklicati na pomoč orožnike. Razgrajati so pričeli streljati z ekrazitnimi patronami, toda orožniki so jih končno premagali in odvedli v zaporo celjskega sodišča.

Gostilničarjem in kavarnarjem! V petek dne 4. t. m. prirede gostilničarski in kavarniški uslužbenci v Narodnem domu svoj plesni venček, čegar čisti dobiček je namenjen za ustanovitev strokovne šole za gostilniški in kavarniški naraščaj. Vabimo tovariše gostilničarje in kavarnarje in tovarišice kavarnarke in gostilničarke, kakor vse cenjeno občinstvo, da posetijo v čim največjem številu to prireditev, ker gre za dobro stanovsko stvar. Načelnstvo »Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev« v Ljubljani.

V Trstu je nenadoma umrl gospod Svetko Martelanc mlajši, načelnik in organizator Sokola, ustanovitelj podružnice Glasbene Matice itd. Primorski Slovenci so izgubili z njim vzornega, vstrajnega in skrbnega delavca na vseh poljih narodnega življenja. Časten mu spomin!

Tovarne za lažne novčnice.

Še nikdar ni bilo v prometu toliko lažnega denarja, kakor sedaj. Vse države so prizadete in značilno je, da so se ponarejalci lotili celo najboljše (ne le v »valutarnem«, nego tudi v tehničnem smislu besede) novčanice, ameriškega dolarja in angleškega funta. Čim se eden falzifikatorji ugotovi, že se pojavijo drugi. Vedno nove lažne novčanice prihajajo iz »tovarn. Največ falzifikatov se je pojavilo v Avstriji, zlasti so jih razširjali galski begunci, ki se kaj radi pečajo z razširjanjem falzifikatov.

V Avstriji se je s ponarejanjem tujih novčanic na debelo pričelo v onem trenutku, ko je krona v kurzu globoko padla ter v primeri z jugoslovanskimi novčanicami izgubila skoraj tri četrtine svoje vrednosti. Začetek goljufivih ponarejanj je bil storjen kmalu po prevratu, ko so nasledstvene države odredile zigosanje avstrijskih novčanic. Markice so se spretno ponarejele in falzifikatorji so imeli bogato žetev. Ko so nasledstvene države začele izdajati lastne novčanice, je seveda tudi prenehala falzifikacija markic. Čim bolj pa je padala vrednost avstrijske krome, tem pogostejše so se začeli pojavljati falzifikati celih bankovcev. Najprej so prišli v promet falzifikati bankovcev češkoslovaške republike po 5000 češkoslovaških kron. Pravi češkoslovaški bankovci so bili izdelani v zavodu avstro-ogrsko banke; kje so se izdelovali številni falzifikati, še danes ni znano. A krožili so v velikih množinah, preplavili so zlasti Slovaško. To je trajalo skoraj pol leta, potem so se falzifikati le še sporadično pojavljali.

Češkoslovaškim falzifikatom je sledilo ponarejanje jugoslovanskih dinarskih in pozneje tudi rumunskih novčanic. Falzifikati so preplavili celo Rumunijo in v tisočih eksemplarov so našli pot tudi v Avstrijo. V posameznih slučajih se je posrečilo, da je roka pravice zgrabila ne le razsirjevalce, ampak zasledila tudi »kovačnice« falzifikatov, tako n. pr. na Bledu in v Gradcu. Bleški ponarejevalci so po dolgem skrivanju bili na Hrvaškem, zasadeni in čakajo na zaslužno kazen. Falzifikacije pa so trajale dalje, v zadnjem času zlasti novčanice po 20 dinarjev, tako da je Jugoslavija bila končno prisiljena, vzeti te vrste bankovcev iz prometa. Tvornica teh falzifikatov je bila, kakor je našim čitateljem že znano, na Dunaju, kjer so nekoliko teh falzifikatorjev in razsirjevalcev pred kratkim spravili pod ključ. Na čelu jim je bil Zid Rubin Wachtel.

V velikih množinah krožijo tudi falzifikati italijanskih lir, ki so že nad pol leta pojavljajo tudi pri nas. Dunaj je že več mesecev preplavljen s falzifikati novčanic po 100 in 50 lir. Falzifikati prihajajo baje iz Italije, prenašajo pa jih razni emisarji in »trgovci«. Zadnje dni se pojavljajo v prometu tudi falzifikati po 500 lir, ki so precej dobro ponarejeni. Kot razsirjevalca teh falzifikatov so te dni prijeli v Beljaku, bivšega poročnika Gadeschija.

Nedavno se je na Dunaju pojavil tudi ponarejen bankovec za 100 dolarjev. Papir falzifikata je zelo tenak, in je vzbudil vsled tega pozornost. Falzifikatorja pa v tem slučaju še niso dobili.

AMERIŠKI KREDIT ZA EVROPO.

Kopenhagen, 2. febr. (Izv.) Vesti, ki krožijo v Londonu o znižanju bančnega diskonta so povzročile veliko gibanje na borzi. Ravnatelj angleške banke pa je izjavil, da je upanje na znižanje diskonta majhno. Izjavil je tudi, da se je ponudilo veliko število ameriških bank, ki so pripravljene podpirati komisijo, ki ima izvesti posojilo 100 milijonov dolarjev v svrhu, da dovoli kredit Evropi za nakup blaga v Ameriki. Glede kredita Evropi so nastali razni projekti. Med drugimi se smatra resni predlog Edwarda M. Monttana, predsednika zavarovalnice Eagle Star et British Dominion, ki predlaga, naj se osnuje sindikat bank in zavarovalnic, ki bo dovoljeval kredit za nabavo blaga. Entente države naj bi temu sindikatu garantirale vsoto 13 milijonov angleških funtov, iz katere vsote bi se krije izgube, ki jih bo imel sindikat, ako postane kateri kupec insolventen.

INTERNACIONALIZACIJA JUŽNE ZELEZNICE.

Dunaj, 3. febr. (Izv.) V soboto se začno tukaj pogajanja o internacionalizaciji južne železnice. Semkaj je došel več delegat madžarske vlade. Tekom jutrišnjega dneva pridejo zastopniki francoskih in italijanskih akcijonarjev. Od interesiranih držav dosecaj samo Jugoslavija ni prijavila svojega zastopnika. — Popis zalog ustavljen. Z finančnim zakonom za tekoče finančne leto oziroma z naknadnimi naredbami je bilo določeno, da je treba plačati davek na poslovni promet ne le od blaga, ki se bo v bodoče uvoževalo, ampak tudi od že uvoženega blaga. Radi tega je bil odrejen popis zalog tega blaga. Sedaj pa je ta popis do nadaljnjega odgođen. Finančna delegacija v Ljubljani namreč objavlja uradno, da je minister za finance z dne 2. februarja t. l. začasno ustavil popis blaga, ki ga je za plačilo davka na poslovni promet izvršiti v smislu razglasa delegacije z dne 28. jan., objavljenega v Uradnem listu z dne 31. jan. Način popisa in rok za vložitev teh popisov se bo naknadno objavil.

Sprejemanje in odpošiljanje tovarnega blaga preko Save ustavljeno. Na teritoriju zagrebskega ravnateljstva državnih železnic se vsled prevelike obremenitve prekosavskih postaj ustavi začasno od 1. do 10. februarja sprejemanje in odpošiljanje blaga iz teritorija tostran Save in Donave, ki bi bilo namenjeno v Beograd, tako loco kakor transit. Izvzeti iz tega odloka so živi bruto, premog, železniške in vojaške pošiljave.

Narodna banka d. d., Zagreb je prevzela bančne in založne posle barke in menjalnice Brodarić in drug v Brodu na Savi. Banka ima okrog 300 milijonov kron vložkov. — Cene vina na dalmatinskih otokih. Ker je filoksera prošlo leto nesumljivo gospodarila po vinogradu dalmatinskih otokov, posebno na otoku Visu, se je pridelalo vina veliko manj, kakor povprečno druga leta. Zato tudi cene vina niso mogle pasti. Na Visu stane hl vina 1800 kron, na drugih otokih pa približno istotoliko.

Nova železniška proga Bihac-Zrmanja. Pri ravnateljstvu za zgradbo novih železnic se bo vršila 1. marca pismena ofert. licit. za trasiran. proge Bihac-Zrmanja normalnega koloseka, dolžine 87 km. Na ta način se hoče vezati severno-zapadni del Bosne z Zadrom.

Reforme v ministrstvu trgovine. Ministrstvo trgovine in industrije je formiralo nov odsek za promet z inostranstvom ter uredilo statistični oddelek, ki se priključi oddelku za kreditne ustanove.

Industrijski razvoj Združenih držav. Jugoslovanski Lloyd prinaša v zadnji številki v dopisu iz Londona zanimive podatke o silnem razmahu ameriške industrije. Severna Amerika je bila agrarna dežela, ki je potrebne industrijske produkte dobavljala iz Anglije in Nemčije. V zadnjih desetletjih pa se je gospodarska struktura izpremenila v prilog nadvlade industrije. V letu 1870. je Amerika izvozila za 14 milijonov dolarjev polfabrikatov ali 3-6% svetovnega izvoza, v letu 1917. pa že za 1 milijardo 192 milijonov dolarjev polfabrikatov ali 20%. Izvoz gotovih fabrikatov je v letu 1870. imel vrednost 56 milijonov dolarjev, v letu 1917. pa 2 milijardi 942 milijonov dolarjev. Produktivna kapaciteta ameriške industrije pomeni izvanredno energijo in delavno voljo. Z istim številom delavstva, kakor ga zaposluje angleška industrija, ameriška industrija proizvaja trikrat več fabrikatov. V letu 1914. je bilo 7,036.337 delavcev, ki so ustvarili za 24 milijard dolarjev vrednosti. — V svetovni vojni

od leta 1914. do leta 1918. se je izvoz železa in železnih produktov povečeval, kemikalij posmornil, izvoz električnih snovi pa je bil za — 60krat višji. Cas vojne je Amerika izrabila; da obvlada svetovne trge, ker so bile vse vojskujoče se države nezmožne konkurence. Na Ameriko odpade danes 90% proizvodov avtomobilne industrije. V letih 1904 do 1914 se je število parnih sil pomnožilo za 40%, dinamno sil pa za 65%. Primerno temu razvoju industrije se je razvila tudi zunanja trgovina, ki danes resno ogroža Anglijo in Japonsko, ker ta razmah Amerike ni samo posledica vojske, ampak ustaljen gospodarski pojav.

Borza 3. februarja

Zagreb, devize: Berlin 228 do 236, Milan ček 518 do 520, vplačilo 520 do 525, London 550 do 565, Newyork kabel 144 do 147, ček 144 do 145, Praga 185 do 186, Svica 2275 do 2300, Dunaj 21,35 do 21,45, Pariz 990 do 1000. Valute: dolar 140 do 141, avstr. krone 24 do 25, lev 150, rublji 65 do 68, češke krone 180 do 182, funti 532, franki 980, napoleon-dori 465 do 467, marke 225 do 230, leji 198 do 200, švicarski franki 2300, italijanske lire 513 do 516.

Table with exchange rates for various banks and currencies. Columns include bank names (e.g., Banka za Primorje, Trg. obrt. banka) and their respective rates.

Dunaj, Devize: Zagreb 465 do 469, Beograd —, Berlin 1125 do 1135, Budimpešta 124,75 do 126,75, Bukarešta 930 do 940, London 2715 do 2735, Milan 2540 do 2560, Newyork 711 do 715, Pariz 4930 do 4970, Praga 874 do 880, Sofija 835 do 845, Curil 11200 do 11250. Valute: dolarji 707 do 711, levi 825 do 835, funti 2710 do 2720, franc. franki 4930 do 4970, ital. lire 2540 do 2560, dinarji 1860 do 1882, poljske marke 81 do 83, leji 925 do 935, Romanov rubel 307 do 313, švicar. franki 11175 do 11125, češhoslov. krone 875 do 881, ogrska krone 125,75 do 126,75.

Table with exchange rates for various currencies and commodities. Columns include currency names (e.g., Avstr. kroaska renta, Turške srečke) and their respective rates.

Berlin, Devize: Italija 224,75 do 225,25, London 240,75 do 241,75, Pariz 442,05 do 449,95, Newyork 62,55 do 62,695, Praga 78,65 do 78,85, Budimpešta 11,105 do 11,155, avstrijske žigosane krone 16,98 do 17,02.

Praga, Devize: Beograd 207 do 209, Berlin 128,75—130,25, Curil 1273,50 do 1276,50, Milan 286 do 288, Pariz 556,5 do 559,5, London 303 do 305, Newyork 7775 do 7875, Bukarešta 107 do 108,50, Sofija 95,50 do 96,50, Dunaj 11,10 do 12,10, Varšava 8,75 do 9,75, Zagreb 52 do 53, Budimpešta 13,75 do 14,75. Valute: marke 128,75 do 129,25, švicar. franki 1268,50 do 1271,50, italij. lire 283 do 285, franc. franki 553,50 do 556,50, funti 301 do 303, dolarji 76,75 do 77,75, dinarji 198 do 200, leji 107 do 108,50, levi 91,25 do 92,25, avstrijske krone 11,10 do 12,10, poljske marke 7,75 do 8,75.

Vremensko poročilo.

Table with weather forecast data for Ljubljana. Columns include date, temperature, wind direction, and other weather-related information.

Prigode gospoda Collina.

Roman.

(Prevod iz švedščine. F. J.)

Dan pozneje. Invernes Crescent je najhujša ulica v severozapadnem Londonu. Večinoma stanujejo v njej smetniki in bohemijski. Vsak čas si mogel najeti tu ateljeje in posamezne sobe. Vsak dan se je kdo priselil na novo, ne da bi vozovi s pohištvom zastavljali ulični promet. Ravnotako pogosto so najemniki tudi lohajali in večinoma ne prostovoljno.

Zato tudi danes ni vzbujalo posebne pozornosti, ko je proti polnočju prispel navadno oblečen gospod z enim samim kovčkom v hišo št. 19 in si najel dve sobi v tretjem nadstropju na levo. Edino, nad čemer so se v hiši nekoliko čudili, je bilo, da je gospoda spremljal še drug nožakar, očitno njegov sluga in sluge so bili v Invernes Crescent bolj redke prikazni. Tuji gospod z imenom Collin, je najel obe sobi za mesec dni in plačal najemnino v saprej Hišnik je sprejel denar in odšel potem v svojo ložo, ne da bi se je delj zanimal za novega najemnika.

Bila je peta ura popoldne in solnce je z bledimi, skoraj vodoravnimi žarkij sijalo na Invernes Crescent. Iz polodprtih oken se je na ulico slišalo razgovarjanje, smeh, tobakov dim se je lahko sukjal izza oknic v solčno svetlobo. Vse je dihala mir jesenskega poldneva..., ki ga je pa naenkrat presekalo rezko mukanje avtomobila, ki je zavozil na širokih ytomastih obročih po prasketajočem pesku ulice. Z vedno počasnejšo vožnjo je drdral vzdolž ulice in se ustavil pred št. 19. Iz njega sta stopila bleda dama v sivem promenadnem kostumu in rdečelas gospod v orezhibnem sako. Izginila sta v hišnih vratih.

«Gospod Collin?» je vprašal rdečelas.

«Tretje nadstropje, na levo, gospod, je odgovoril hišni vratar kratek in došleca sta hitela navzgor po ozkih stopnicah brez kobra.

Na hodniku tretjega nadstropja sta obstala in mlada dama se je naslonila na ograjo. Oči so se jej ne-

naravno razširile in dišala je sunkoma. Videti je bilo, da je razburjena. Za trenotek je oblikovala ustni, kakor da hoče spregovoriti, toda besedice ni izdala. Končno se ji je posrečilo, da je z naporom obvladala svojo razburjenost in pogledala je spremljevalca, kakor da ga prosi za oprostitev.

«Ali ste gotovi, da imate vse papirje, ki so potrebni za aretacijo, gospod Kenyon?» je vprašala spremljevalca.

«Da, gospodična Holtenova. Vse je v redu. Ali naj pozvonim?»

«Prosim!» je odgovorila medlo in se naslonila zopet na ograjo. Če bi bil razumel gospod Kenyon švedski, bi slišal, kako je polglasno mrmrala pred se. «Moj Bog, kaj sem storila? Ali si naj še premislim? Ne, ne prekasno je in vendar sem prav storila...»

Zvonček se je oglašil kakor iz daljave in predno je odbrnel, so se vrata že odprla. Mrvaško blede lice se je pokazalo v podbojih. Ko je zagledal došlece, je odskočil, predno je pa mogel reči besedo, je že vzkliknil Kenyon: «Lavertiss, by Jove, saj to je Lavertisse! Kako za Boga...»

Toda vprašanje mu je zastalo v grlu. Lavertisse se je skoraj zrušil in se krčevito prijel za kljuko, da ne pade. Z drugo roko se prime za vrat, kakor da ga duši in izdavi končno z zastrtim glasom jecljaje:

«Gospod je... gospod je... ubogi gospod...»

«Pa kaj se je zgodilo?» je zarjnil Kenyon in ga zgrabil za ramo.

«Ven z besedo, Lavertisse! Kje je Vaš gospod?»

«Sam se je... ubil...» je ihtel Lavertisse končno in velike, debele solze so mu polzele po licih. «Ravno sedaj... domov sem prišel... in ga našel mrtvega, mrtvega... glavo si je skoraj odrezal z britvijo...»

Kenyon je obstal presenečenja, spustil Lavertissa in gledal gospodično Holtenovo. Ta se je naenkrat zravnila in obstala pred njim blede kot smrt, negibna in molčeča, njena notranjost je pa bila kot razburkano valovje. Samo ena misel jo je navdajala. «...življenje si je vzel... ali je slutil?... pa saj ni mogoče! Joj, kaj sem storila? Ne, ne, saj ni mogoče!»

Končno se je zganila in proseče pogledala Kenyona, naj pride z njo. Stopila je nemo mimo ihtečega Lavertissa v stanovanje. Kenyon ji je sledil in misli so se mu zmedle. Kaj je za to rečijo? Davi ga je obiskala ta dražesna dama, ki je blede, toda jasnega, mirnega in odločnega pogleda povedala, kaj želi. Slo je za aretacijo. Po naključju je spoznala v Londonu nekega švedskega pustolovca, rojaka, ki je svoječasnoušel iz domovine in ogoljufal več bank za večje vsote. Ze dolgo ga iščejo in visoka uцена je razpisana na njegovo glavo, toda z neverjetno drznostjo se je doslej umaknil vsem zasledovanjem. Kenyon je izprva ugovarjal, da to ni njegova stroka, naj pokliče raje Scotland Yard, toda dekde je bilo trmasto. Scotland Yard je prepočasna, je rekla, in z navadno ironijo je takoj na to vprašala, je-li pa on tudi res pravi pristni detektiv, ki sme zločince aretirati? Pikiran in premagav od njene lepote je Kenyon, čeprav nerad, pristal na njeno prošnjo ter tekal ves dan okrog uradov, da si preskrbi potrebno zaporno povelje. Potem se je z damo odpeljal v Invernes Crescent. Povedati mu ni hotela, kako je izvedela za naslov zločinca. Sedaj pa, ko sta tu, izvesta, da sta prepoznata in da si je zločinec že sam vzel življenje...

«Čudna reč!» je mrmral Kenyon zase in sledil vitki dami v sobo samomorilčevu.

«No, mnogo udobnosti si pa ni privoščil!» je rekel polglasno. Soba je bila prostrana, z okni na obe strani hiše, toda v njej je stala samo pisalna miza, nekaj manjših mizic za pušenje, polica, na pol napolnjena s knjigami in nekaj stolcev. Zastorji so bili na vseh oknih spuščeni in svetloba je bila somračna. Na koncu sobe, kjer pogled ni mogel več prav jasno razločevati predmetov, je sedela v globokem fotelju zleknjena postava, katere glava je visela po strani, mrtvo povešena. Vsa postava je bila obrnjena od njih in z licem proti oknu, kakor da je pokojnik hotel še v zadnjem hipu videti dnevno svetlobo, predno se poslovi od nje za vedno. V mrtvaški tišini se sobe se je čulo brenčanje muhe in v kratkih presledkih je od vrat prihajalo pretresujoče ihtenje Lavertissovo. Ko

so še tako stali močje zatopljeni v čudovito sugestivni prizor, se je Kenyon zdrsnil. Zaslišal je glas, ki ga izprva ni razumel, potem je pa prebledel. Počasi so z motnim tonk... tonk padale iz povešene umorjenčeve glave težke krvave kaplje na voščeno preprogo... Soparni zrak sobe je postal naenkrat neznošen..., kakšna ideja je to, da je Lavertisse zaprl vsa okna in spustil vse zavese! Saj mi gospodična Holten pade še v omedlečico! In Kenyo je skočil k oknu in potegnil zavese z naglim sunkom kvišku. Pa tudi on sam se ni počutil najbolje v čudoviti dvojni luči te sobe in težko kapljanje krvi na preprogo ga je navdajalo skoraj s fizičnim občutkom neugodja... Ko je odprl okno in se obrnil, da pogleda, kaj dela gospodična Holtenova, jo je videl, kako stoji še vedno nepremično in strmi v mrtvo postavo v naslanjaču. Kenyonove oči se obrnejo v drugo smer in zapazijo na pisalni mizi bel zavitek, naslonjen na stojalo za fotografijo. Vzame in vzklikne in ta vsklik predrami gospodično iz gluhega molka.

«Miss Holten..., pismo za Vas!»

Zdrsnila se je, kakor da je dobila udarec z bičem. Iztegnila je roke, ki so se jej pa tako tresle, da jih je jedva pregibala in prišla je za zavitek ter zopet povesila roke.

«Ne morem... ne morem...»

(Dalje prihodnjč.)

Pasja steklina.

Pasja steklina je bolezen, ki je bila že v starem veku poznana. Loteva se v prvi vrsti pasjega rodu, psov, volkov, hijen in lisic, prenosljiva je pa tudi na druge živali ter na človeka. Steklina je živčna bolezen, provzročena po posebnih bakterijah, ki se prenašajo od bitja do bitja s popadom. Pri tem zadostuje, da žival zasadi svoje z bakterijami zastrupljene zobe na kožo živali ali človeka s tako močjo, da mu strup stisne v živce. Zato je infekcija mogoča tudi če bitje ni bilo ugriznjeno do vidnega krvavenja. Pri psih se pojavlja steklina na razne načine in različno po štadiju v katerem je bolezen. Vsakomur očita je steklina, kadar začne pes divjati in popadati vse, čemur se približa. V tem slučaju tudi gospodarja več ne pozna ter se ne loti le živih bitij brez razlike, marveč grize in požira tudi les, korenje, železo in druge

stvari. Stekel pes yefa v svoji noresti od kraja do kraja, napada žrtve, dokler radi prevelike živčne utrujenosti in ker noče ničesar žreti, ne zapade zadnjemu štadiju stekline, ki konča s popolno onemoglostjo in smrtjo, kar se zgodi najkasneje 12 dni potem, ko je podivjanost izbruhnila.

Zakon o živinskih kužnih boleznih ima glede pasje stekline ostre predpise, katerih namen je zatreto bolezen že v kali. Kakor se prijavi slučaj pasje stekline, morajo biti vsi psi ali privržani, ali pa se jim mora navezati nagobčnike. Vsak stekline sumljiv pes se mora učititi. Uradni živnozdravnik steklega psa pred pokončanjem navadno še opazuje, ker mu je tako lažje ugotoviti bolezen stekline. Zakon o živinskih kužnih boleznih pa ima stroge predpise glede pasje stekline tudi radi posebne opasnosti, ki jo ima steklina, ako se prenese na človeka.

Človek, od steklega psa ugriznjen, oboli na steklini šele po 20. dneh in najkasneje tek m dveh mesecv. Steklina se pri človeku pojavlja slično kot pri psu. Bolnika se prijema potrlost, žalost, bojazljivost in uagon po samotarstvu. Zelo značilno za stekline pri ljudeh je, da se boje vode. Ako jo zagledajo, dobe občutek kot da bi jih kdo grabil za vrat in jim povezal prsi. Proti koncu boleznii se pojavijo znaki noresti in strašnega divjanja, ki nehajo po popolnem propadu duševnih in telesnih moči s smrtjo. Zdravniška veda ima proti pasji steklini edino izdano sredstvo cepivo, katerega pasje lahko uporabljajo z uspehom in tako p. infekciji. Kdor zamudi pravočasno zdravljenje, ki mora pričeti takoj po popadu, zakriva, da se mu pozneje neizogibno razvije bolezen, proti kateri ni nobenega leka več. Oblast oddaja sedaj ljudj, ki so jih popadli stekli pes, v Pasteurjev zavod v Zagrebu.

Narodno gledališče.

Drama:

Petek, 4. febr.: Shakespeare: Sen kresne noči v opernem gledališču ob dramskih cenah. Red E.
Sobota, 5. febr.: Zaprt.

Opera:

Petek, 4. febr.: Shakespeare: Sen kresne noči. Dramska predstava. Red E.
Sobota, 5. febr.: Čehov: Čušnjevi vrt. Govorjanje hudožestvenega teatra. Izven.

Lastnik in izdajatelj:

Konzorcij „Jutra“.

Odgovorni urednik Vit. F. Jenec.

Ali ste že poslali na-ročnino za „Jutra“?

Prodaj se koptirna stikalnica in koptiral stroj za račete. Kmalor potv uprava «Jutra». 306

V najem se vzame veče posestvo, osiroma kupl, in bicer najraje v redovljiškem, novomeškem ali čnomaljskem okraju. Tudi v vsem juventarjem. Posredbe pod „Posestvo“ na upravo «Jutra». 306 2-1

Riz, sveče, vino, prazne sode nudi niz, najceneje Fr. Širo, Kranj. 221 30-15

Remington pisalne stroje popravlja 302 2-1 strokovnjak-specialist v petek in soboto.

Prijave sprejema Glavna zaloga Remington pisalnih strojev tvrdka K. A. Kregar, Sv. Petra cesta 21. Telefon 444.

Posestva od 4 do 400 oralar, mila brez konkurence, trgovska hiša, biše in vila, opremljenih 12 sob najmodernejše, hotel, gostilna, graščina se prodajo potom pisarne nepremičnin: ZAGORSKI Maribor, Barvarska ulica 3. 379 3-3

Amerikansko strojno olje

Olje, lahko, iz vreten; olje za transmisijs; olje, strojno za poljedelake stroje; olje, strojno za tanko stroje; olje za avtomobile, lahko; olje za avtomobile, izredno težko; olje za cilindre; olje proti prahu. 57 104-48

Glavna zaloga: Medić, Rakovec & Zankl, d. z o. z. prej A. Zankl sinovi.

Vrtarji! ki ste marodajni za prenojo dobrih semen, sporočamo, da so nam semena iz indometva pravkar dospela. Ista oddajamo z največ mogočo garancijo. Cenik pošljemo na zahtovo. Trgovina s semeni Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12. 303 10-1

Mlad uradnik išče službe. 301

Posredbe pod „Mlad“ na upravo „Jutra“.

Naročajte

Ljubljanski Zvon

letnik 1921.

Ljubljanski Zvon je najstarejši in najboljši slovenski leposlovni mesečnik. Novi letnik bo prinašal celo vrsto povesti in člankov, ki bodo zanimali vsakogar. Izide v popolnoma novi opremljeni.

306 13

Celoletna naročnina znaša 180 K, polletna 90 K, četletna 45 K. Izhaja vsak mesec.

Upravništvo Ljubljanskega Zvona
Ljubljana, Sodna ulica 6.

„JADRAN“

d. z o. z. 21 104-48

Liubliana, Dunajska cesta št. 9

ima v skladišču in oddaja po najnižjih cenah:

Pšenično moko prvovrstno banaško, koruzo, oves, pšenične otrobe, pšenično moko za krme, proseno kašo, ješprenj, sladkor beli suhi kristal, češki v kockah, kavo, olje najčistejše namizno, riž, južno sadje vseh vrst, čaj Ceylon, dišave vseh vrst, silve bosanske zračno sušene, češnje makovske, orehe bosanske, petrolej salonski, belo čiščen, bencin v zabojih, sveče, sol morske in nemške belo, testanine vseh vrst, kolinsko kavo in praženo ječmenovo kavo, kolomaz jamčeno oljnat izdelek v zabojčkih in škaticah vseh velikosti, milo pralno, kristalno sode, portland cement, čevlje moške, doške in ženske, trapežno rečno delo v vseh številkah, ter različno drugo blago. Oddaja se le v večjih množinah. Točna postrežba.

Tovarniška zaloga gamaš Andrej Sever 383 3-3 trgovina raznega usnja v Ljubljani, Prešernova ulica št. 9 (Restavracija Perles).

št. 2437. ref. V. Razglas. 307

Včeraj se je priklatil iz Crnuč stekel pes v Ljubljano in tu v različnih krajih mesta ugriznil več ljudi. Vsled tega se javno pozivljejo vsi, ki bi bili od kakršnegakoli si bodi psa včeraj, to je v sredo, ugriznjeni, da se v svojem lastnem in v interesu someščanov takoj danes ali vsaj jutri javijo v mestnem fizikatu (Mestni dom) pri mestnem zdravniku med uradnimi urami, to je od 8. zjutraj do 2. popoldne, da se preiščejo in ugotovi njih zdravstveno stanje. Kdor bi se ne odzval zapače strogi kazni. Mestni magistrat v Ljubljani dne 3. februarja 1921.

Naročajte in širite sledeče

leposlovne knjige:

Anstale Franco-Debeljak: Pingvinski otok. Roman. Cena broš. 42 K, po pošti pripor. 2 K 40 v več.

Dostojevski-Levstik: Besi. Roman v IV. delih. Broš. 36 K, vez. 46 K, po pošti pripor. 4 K 60 v več.

Gomcourt-Pastuškin: Dekle Eliz. Roman. Broš. 10 K, vez. 16 K, po pošti 1 K 80 v več.

Corvantes-Sorli: Tri novele. Broš. 10 K, vez. 16 K, po pošti 1 K 80 v več.

Shakespeare-Zupančič: Sen kresne noči. Broš. 22 K, vez. 28 K, po pošti 1 K 80 v več.

Ante Debeljak: Solnce in senec. Broš. 10 K, vez. 15 K, po pošti 1 K 80 v več.

Stritarjeva antologija. Uredil dr. Iv. Prijatelj. Broš. 18 K, po pošti 2 K 60 v več.

Jesaja Jurčiča zbrani spisi. Druga izdaja. Uredil dr. Ivan Prijatelj. I. zvez. broš. 20 K, po pošti 3 K več, II. zvez. broš. 22 K, po pošti 3 K 60 v več.

Knjige se naročajo pri založništvu: Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 6. 65 36